

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Вступ до спеціальності»

Ступінь освіти	<u>Бакалавр</u>
Освітня програма	<u>Філософія</u>
Тривалість викладання заняття:	<u>1-2 чверті</u> <u>осінній семестр</u>
лекції:	<u>2 години</u>
практичні заняття:	<u>2 година</u>
Кількість кредитів	<u>4 (120 годин)</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3779>

Кафедра, що викладає

Філософії і педагогіки

Викладач:
Шабанова Юлія Олександрівна
Завідувачка кафедри філософії і педагогіки,
Доктор філософських наук, професор

E-mail: Shabanova.Yu.O@nmu.one

Консультації: за окремим розкладом,
погодженим зі здобувачами вищої освіти;
Он-лайн <https://teams.microsoft.com/> (згідно
розкладу)
Лекції та практичні заняття проводяться
відповідно розкладу.

1. Анотація до курсу

Вступ до спеціальності – обов'язкова дисципліна навчального плану підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Філософія». В межах дисципліни обґрунтовуються фундаментальні основи філософії, її теорій та методології теоретичної та практичної філософії, осмислюються сутність, предмет, специфічність та структура філософського знання, історико-філософська періодизація та її змістовне наповнення. Значну увагу приділено ознайомленню з функціональними, організаційними та професійними чинниками діяльності фахівця з філософії відповідно до національної рамки кваліфікації.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування системного уявлення про зміст та умови майбутньої професії шляхом розкриття сутності, предмету, структури та категоріального апарату філософії. Досягнення зазначеної мети сприятиме поступовому входженню студентів у коло професійних знань та компетенцій.

Завдання курсу:

- ознайомити з сутністю та специфічністю філософського знання його структури та напрямів;
- сформулювати уявлення про особливості філософської методології та змістовні особливості історико-філософських періодів;
- з'ясувати особливості основних розділів філософського знання та їх методологічного значення для філософського світорозуміння;
- скласти розуміння щодо ролі та місії філософії на сучасному етапі розвитку людини та суспільства

3. Результати навчання

Розуміти структуру світогляду та його різновиди

Усвідомлювати сутність, предмет, специфіку та структуру філософського знання

Орієнтуватися в історико-філософській періодизації та предметному полі розділів філософського знання

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. Предмет філософії та її структура

Специфіка професії «філософ»

Місце філософа в сучасному соціокультурному просторі

Кваліфікаційні вимоги до бакалавра за спеціальністю «філософія» згідно національної рамки кваліфікації

Сфера реалізації філософа у сучасному суспільстві

Сутність феномену «філософія»

Етимологія та значення поняття «філософія»

Відношення “людина – світ” – основа буденно-практичного і теоретичного філософування.

Людиномірність філософії і філософського знання.

Відношення “людина – світ” – основа буденно-практичного і теоретичного філософування.

Людиномірність філософії і філософського знання.

<p>2 Світогляд і філософія Історичні типи світогляду. Співвідношення філософії і світогляду. Специфіка світорозуміння, світовідчуття, світоспоглядання Міфологічна свідомість: особливості та потенціал мислення. Міф як тип світорозуміння. Специфічні ознаки, структура, проблеми та теми.</p>
<p>3 Виникнення філософії її функції та специфіка Світоглядні джерела виникнення філософії Соціально-історичні передумови виникнення філософії Теоретичні підстави формування абстрактного мислення Гносеологічні засади філософії. Функції філософії: Світоглядна, Ціннісна, Критична, Моделююча, Узагальнююча, Смыслопокладання як вічний запит філософії. Специфіка філософського знання Абстрактність, Раціональність, Антропологічність, Діалектичність, Дискурсивність, Аксіологічність, Узагальнення</p>
<p>4. Структура філософського знання Соціальна проблематика в філософії Онтологія як вчення про буття Філософські вчення про пізнання Людиновимірність філософії Етика як практична філософія Естетичний вимір філософських вчень</p>
<p>5. Філософія як історія філософії Культурологічний підхід до історико-філософської періодизації Соціокультурний підхід до історико-філософської періодизації Періодизація: премодерн-модерн-постмодерн-метамодерн Періодизація: класична, некласична та постнеокласична філософія Монотематизм та поліконцептуальність в історико-філософській періодизації</p>
<p>6. Основні проблеми метафізики. Специфіка метафізичного мислення Метафізика та онтологія Проблема буття в метафізичному вимірі Типи метафізичних теорій Платонізм. Аристотелізм. Томізм. Картезіанство. Ідеалізм. Матеріалізм.</p>
<p>7. Гносеологія та епістемологія Гносеологія як філософська теорія пізнання Відмінність епістемології та гносеології Співвідношення гносеології, епістемології та методології</p>
<p>8. Проблематика філософської антропології Поняття філософської антропології Антропоцентризм в системі світоглядних настанов Антропогенез. Різновиди теорій. Природа і сутність людини. Людина як мікрокосм</p>
<p>9. Загальний огляд соціальної філософії.</p>

<p>Соціально-філософське пізнання дійсності Парадигми осягнення історії Політична система суспільства Духовне життя суспільства Філософський аналіз науки Проблеми прогнозування</p>
<p>10. Етика як практична філософія Етика – філософська теорія моральності. Мораль як соціальний феномен. Мораль і спільноти. Категорії моральної свідомості. Моральна культура спілкування. Філософська деонтологія</p>
<p>11. Методологія наукового пізнання Філософія як методологія науки Методи наукової методології. Науковий стиль та система філософської аргументації</p>

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Аналіз та обговорення філософських текстів:
М. Мамардашвілі «Як я розумію філософію»
- 2 Аналіз та обговорення філософських текстів:
В. Сагатовский «Всесвіт філософа»
- 3 Аналіз та обговорення філософських текстів:
Мірче Еліаде «Аспекти міфу»
- 4 Філософія і мистецтво
- 5 Філософія в сучасному світі
- 6 Філософія і політика
- 7 Філософія і релігія
- 8 Практикум реферування філософських текстів
- 9 Практикум складання анотації
10. Робота з філософськими першоджерелами на іноземній мові
- 11 Колоквіум на тему: Сучасна доля філософії

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена

нижче:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
30	70	30	100

Підсумкове оцінювання (якщо студент набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	<p>Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань, 1 відкритого запитання.</p> <p>Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали.</p> <p>Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями.</p> <p>Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100</p>
--	---

6.3 Критерії оцінювання теоретичної частини (разом 30 балів).

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, яке містить 3 питання, кожне з яких оцінюється 10 балів

У разі використання технології дистанційної освіти усне опитування за темами контрольної роботи може проводитися усно з використанням інструментів Office 365 та Zoom.

Правильна відповідь **кожного питання** оцінюється 10 балами, а саме:

- **9-10 балів** – відповідь правильна, точна;
- **7-8 балів** – відповідь правильна, складає 80%;
- **5-6 балів** – відповідь не повна, складає 50%;
- **4-2 бали** – відповідь складає 20-40%;
- **1 бал** – відповідь неправильна повністю;
- **0 балів** – відповіді немає.

6.4 Критерії оцінювання практичної частини (разом 70 балів)

Практична робота передбачає виконання індивідуального завдання та опанування тем практичних занять. Правильна відповідь, або виконане індивідуальне завдання оцінюється максимально 10 балів за означеним вище критерієм. В індивідуальній роботі передбачено оцінювання елементів дослідницьких підходів (аналізу, синтезу, логічної аргументації, узагальнення, реферування та анотування першоджерел тощо).

Індивідуальні завдання оцінюються експертно, спираючись на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <http://surl.li/alvis>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на персональну корпоративну електронну пошту, на платформу Teams та на вайбер викладача.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перескладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал. У разі міжнародної мобільності навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії : науковий посібник, - Київ: Мала академія Наук України, 2017. — 238 с.
2. Вступ до філософії : навч.-метод. посіб. / Владленова І.В.; Годзь Н.Б.; Городиська О.М. та ін.; за ред. Городиської О.М.; Дольської О.О. Х. : НТУ «ХП», 2018.
3. Громов В.Є., Тарасова Н.Ю. Історія філософії в питаннях і відповідях. Навч. посібник. Дн., НГУ, 2016.
4. Данильян О.Г. Дзьобань О.П. Філософія. – Харків: Право, 2019 р.
5. Лузан А. Вступ до філософії. –К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 139 с.
6. Петрушенко В.Л. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. – Л.: Львівська політехніка, 2019. – 596 с.
7. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III—IV рівнів акредитації. 3-тє видання, перероб. і доповн. Львів: Магнолія плюс, 2005.
8. Філософія: навч. посіб. і [Л. В. Губерський та ін.] ; за ред. д-ра філос. наук, проф. І. Ф. Надольного. - 8-е вид., стер. - К. : Вікар, 2013. - 456 с. - (Серія "Вища освіта XXI століття").
9. Шабанова Ю.О., Яременко І.А., Тарасова Н.Ю. Історія філософії: сучасні комунікативні вчення. Навч. посібник. Дн., НГУ, 2012.

Додаткова:

1. Александрова, О.В. Філософія Середніх віків та доби Відродження: Підручник. К.: ПАРАПАН, 2002. 172 с.
2. Адо П'єр. Що таке антична філософія? [з фр. пер. Сергій Йосипенко]. Київ : Культур. Асоц. "Новий Акрополь", 2014. 425 с.
3. Бичко І.В., Бичко А.К., Бузький М.П. та ін. Філософія: Курс лекцій. 2-е вид. Київ: Либідь, 1994.
4. Бичко І.В., Бойченко І.В., Бойченко М.І., Бузький М.П., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти. Київ: Либідь, 2001
5. Горський В.С. Історія української філософії: Курс лекцій. Київ: Наукова думка, 1996. 286 с.
6. Історія філософії: Підручник. / А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський. Київ: Либідь, 2001.
7. Заїченко Г.А. та ін. Філософія. Київ: Вища школа, 1995. 455 с.
8. Кондзьолка, В.В. Історія середньовічної філософії. Львів: Світ, 2001. 320 с.
9. Філософія: Підручник / За ред. М.І. Горлача, В.Г. Кременя, В.К. Рибалка. Харків: Консум, 2001. 671 с.
10. Чанышев А. Н. Курс лекций по древней и средневековой философии: Учебное пособие для вузов. М.: Высшая школа, 1991.
11. Шабанова Ю.А. За гранью рационального. Иррациональная метафизика Артура Шопенгауэра и пути становления духовной культуры XIX-XX веков: учеб. пособие по истории философии. Дн.: НГУ, 2002. 150 с.
12. Шабанова, Ю.А. Трансперсональная метафизика Мастера Экхарта. В контексте развития европейской философии: монография. Дн.: НГУ, 2005. 238 с.